

Centraal Planbureau

CPB Notitie | 30 mei 2016

Internationale definitie werkloosheid in bijstandsraming

*Uitgevoerd op verzoek van het
Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid*

CPB Notitie

Aan: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Centraal Planbureau

Van Stolkweg 14
Postbus 80510
2508 GM Den Haag

T (070)3383 380
I www.cpb.nl

Contactpersoon
Krista Hoekstra

Datum: 30 mei 2016

Betreft: Internationale definitie werkloosheid in bijstandsraming

1 Inleiding

Vanaf de *MEV2017* zal het CPB overstappen op de internationale definitie van werkloosheid in de ramingen voor het aantal bijstandsuitkeringen. Op verzoek van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gaat deze notitie in op de gevolgen voor de bijstandsraming.

Het overstappen op de internationale definitie blijkt weinig effect te hebben op de bijstandsraming. In de herschatting van de rekenregel vinden we wel dat de bijstand iets sterker reageert op de mutatie van de werkloosheid in het voorgaande jaar. De rekenregel wordt hierop aangepast.

2 Definities van werkloosheid

Het CPB hanteert sinds de *MEV2011* de internationaal gangbare ILO-definitie van werkloosheid en werkgelegenheid.¹ Sindsdien wordt op basis van de internationale definitie geraamd en wordt de raming voor de nationale definitie afgeleid uit de mutatie in de internationale definitie. De internationale definitie staat centraal in de CPB-ramingen; de nationale definitie wordt alleen nog in de bijlage met kerngegevens over de arbeidsmarkt gepubliceerd. In navolging hiervan is het logisch om ook in de bijstandsraming, waarin werkloosheid de belangrijkste verklarende variabele is, over te stappen op de internationale definitie.

Het belangrijkste verschil tussen de nationale en internationale definitie is de grens die een individu minimaal moet (willen) werken om mee te tellen. In de nationale definitie geldt een 12-uursgrens, en die is uniek voor Nederland. Dat betekent dat een werkloze niet of minder dan 12 uur per week werkt, actief zoekt en direct

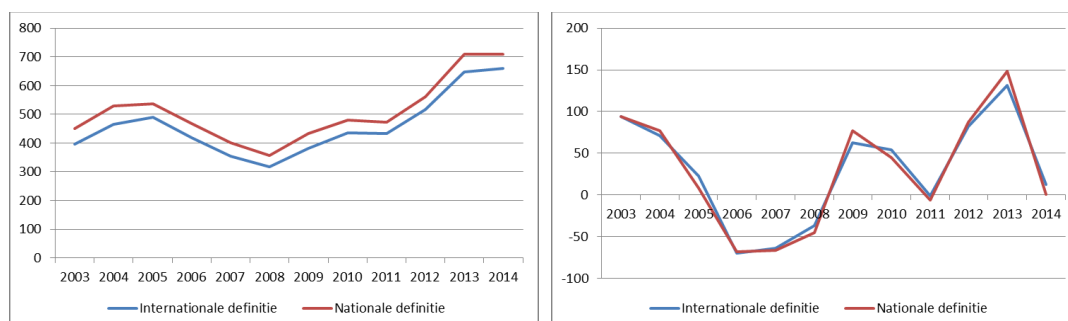
¹ CPB, 2010, [CPB hanteert voortaan de internationale definitie werkloosheid](#), p. 63 in *MEV2011*.

beschikbaar is voor een baan van meer dan 12 uur per week. De internationale definitie hanteert 1 uur als ondergrens voor de (gewenste) arbeidsduur. Volgens de internationale definitie worden werkenden nooit als werkloos geteld.²

De werkloosheid is lager volgens de internationale definitie, zie figuur 1 links. In vergelijking met de nationale definitie worden enerzijds ook personen zonder werk die op zoek zijn naar een baan van minder dan 12 uur per week meegeteld, maar anderzijds worden personen die minder dan 12 uur werken en op zoek zijn naar werk voor meer dan 12 uur in de internationale definitie niet meer meegeteld. Volgens de internationale definitie zijn die laatste personen namelijk werkzaam en dus niet werkloos. Ook het werkloosheidspercentage is lager in de internationale definitie, omdat de omvang van de beroepsbevolking vanaf 1 uur groter is.

Het verschil tussen de internationale en nationale definitie blijkt in de praktijk voornamelijk een niveauverschil. De mutaties in beide definities komen grotendeels met elkaar overeen, zie figuur 1 rechts. Aangezien de bijstand wordt geraamd op basis van *mutaties* in de werkloosheid, valt weinig verschil te verwachten van een overstap op de internationale definitie.

Figuur 1 Ontwikkeling werkloosheid in niveau (links) en mutaties (rechts)

3 Herschatting rekenregel bijstandsraming

De bijstandsraming is gebaseerd op een rekenregel waarin de mutatie van de werkloosheid de belangrijkste verklarende variabele is. Daarbij wordt rekening gehouden met de doorwerking van voorspelfouten uit het verleden. Deze rekenregel is herschat, gebruik makend van de internationale definitie van werkloosheid. De geschatte vergelijking is als volgt:

$$\Delta WWB_t = \beta_1 \Delta WBB_t + \beta_2 \Delta WBB_{t-1} + Y_t + \gamma \varepsilon_{t-1} + \varepsilon_t$$

² Daarnaast gebruikt de nationale definitie 15 jaar tot de AOW-leeftijd als leeftijdsgrenzen, terwijl de internationale definitie rekent met 15 tot 74 jaar. Verder zijn de eisen die aan beschikbaarheid en zoekgedrag worden gesteld om deel uit te maken van de werkloze beroepsbevolking, strikter in de internationale definitie.

waarbij WBB is de werkloze beroepsbevolking, Y zijn beleidseffecten en ε is de voorspelfout. In de huidige rekenregel is $\beta_1=\beta_2=0,15$ en $\gamma=0,5$.³

Bij het herschatten van de rekenregel op basis van recente data voor de mutaties van de werkloosheid volgens de nationale en internationale definitie (zie bijlage) blijkt dat:

- de coëfficiënten en uitkomsten voor de beide definities bijna identiek zijn;
- de bijstand sterker reageert op de mutatie van de werkloosheid in $t-1$.

De resultaten van de herschatting geven aanleiding om de rekenregel aan te passen. De coëfficiënten in de nieuwe rekenregel zijn $\beta_1=0,10$, $\beta_2=0,18$ en $\gamma=0,5$.

Bijlage

Tabel 1 Herschatting rekenregel

	Nationale definitie	Internationale definitie
ΔWBB_t	0,09 (0,02)	0,10 (0,02)
ΔWBB_{t-1}	0,18 (0,02)	0,18 (0,02)
ε_{t-1}	0,5 (0,17)	0,5 (0,18)
Constance	-2,7 (0,14)	-3,1 (1,29)
# Observaties	27	27
R-kwadraat	0,850	0,875
Standaardfouten tussen haakjes.		

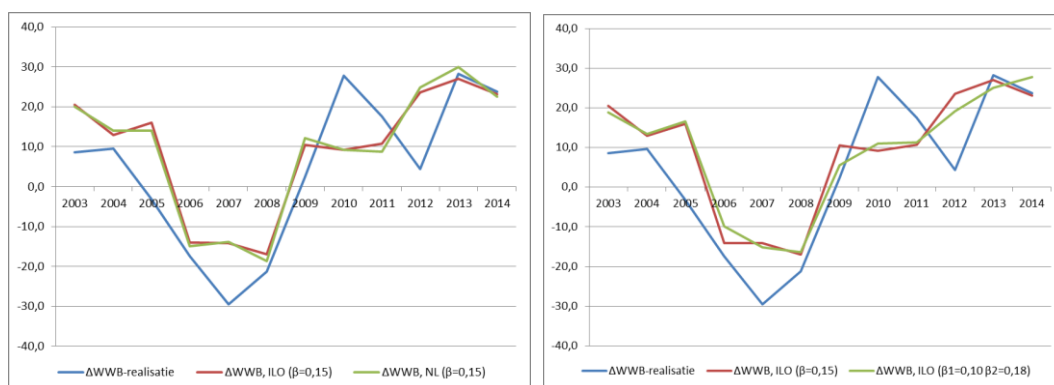
Op basis van de regressieanalyse kunnen de volgende conclusie worden getrokken:

1. De uitkomsten bij nationale en internationale definitie zijn bijna identiek.
De rekenregel gebruikt *mutaties* in de werkloze beroepsbevolking. Aangezien de mutaties in nationale en internationale definitie grotendeels gelijk lopen, geeft een regressieanalyse op basis van de internationale definitie zeer vergelijkbare uitkomsten als een schatting op basis van de nationale definitie werkloosheid. De coëfficiënten voor de werkloze beroepsbevolking en voorgaande voorspelfout zijn in beide regressies significant op $p < 0,01$.
2. De bijstand reageert sterker op de mutatie van de werkloosheid in $t-1$ dan in t . Dit geeft aanleiding om de rekenregel aan te passen en voortaan $\beta_1=0,10$ en $\beta_2=0,18$ te gebruiken.
3. Voorspelfouten uit het voorgaande jaar moeten 50% worden 'mee geboekt', zoals op dit moment ook het geval is.

³ Zie G. Roelofs, 2012, Herziening van de WWB-raming voor het *Centraal Economisch Plan 2012*, CPB Achtergronddocument, <http://www.cpb.nl/publicatie/herziening-van-de-wwb-raming-voor-het-centraal-economisch-plan-2012>.

Figuur 2 laat deze resultaten grafisch zien. De linkerfiguur toont de raming op basis van nationale versus internationale definitie. De rechterfiguur toont de uitkomsten bij verschillende coëfficiënten. De ramingen liggen in alle specificaties van de ramingsregel dicht bij elkaar en laten in afzonderlijke jaren sterke afwijkingen van de realisatie zien.

Figuur 2 WWB-raming op basis van nationale en internationale definitie (links) en bij verschillende β -coëfficiënten (rechts)

Dit is een uitgave van:

Centraal Planbureau
Van Stolkweg 14
Postbus 80510 | 2508 GM Den Haag
T (070) 3383 380

info@cpb.nl | www.cpb.nl

Mei 2016